

NOTAT

Bemærkninger til henvendelsessag på Hospitalsudvalgets møde den 11. januar 2021 vedrørende lavdosis-CT

Dette notat er udarbejdet med henblik på drøftelsen af henvendelsessag fra hospitalsudvalgets formand og næstformand.

Endvidere indeholder notatet en orientering om de initiativer, som er sat i gang i forhold til at undersøge anvendelsesmulighederne for lavdosis-CT i udredningen af lungesygdomme.

Henvendelsessagen på Hospitalsudvalgsmødet den 11. januar

Der er i henvendelsessagen to punkter:

- afklaring af ansvaret i forhold til visitation af røntgen henvisninger.
- forslag om at Sundhedsstyrelsen opfordres til at igangsætte en MTV om lavdosis-CT

Dato 06.01.2021

holknu

J.-nr.:1-30-72-105-20

Side 1

Henvisning/rekvisition af billeddiagnostiske undersøgelser

Ifølge Strålebeskyttelsesloven og Røntgenbekendtgørelsen skal de billeddiagnostiske afdelinger visitere henvisninger til undersøgelser, som udsætter borgeren for ioniserende stråling.

Visitationen skal sikre, at patienten udsættes for mindst mulig stråling, og at patienten ikke får en undersøgelse, der udsætter vedkomne for højere strålingsdosis end højst nødvendigt. Henvisninger fra den praktiserende læge med ønske om en skanning vurderes derfor af en røntgenlæge, inden patienten indkaldes.

Der er derimod typisk ikke sundhedsfaglig visitation på henvisninger fra praktiserende læger til konventionel røntgen. Dette skyldes, at strålingen, som borgeren udsættes for, ved røntgen er langt lavere end strålingen ved de forskellige CT-skanninger.

Det, at der ikke er sundhedsfaglig visitation på henvisningerne til den konventionelle røntgen, er en forudsætning for at de "åbne ambulatorier" kan fungere. De "åbne ambulatorier" giver borgerne mulighed for at møde op til røntgenundersøgelse, når det passer borgeren bedst og uden tidsbestilling.

Alle andre undersøgelser med ioniserende stråling visiteres – også lavdosis-CT.

Sundhedsstyrelsens vejledning af 20. november 2020 vedrørende henvisning og visitation til udredning på lungeområdet, gav imidlertid

usikkerhed om man kunne fortsætte med ikke at visitere røntgenhenvisningerne fra de praktiserende læger.

Det kan oplyses, at Region Midtjylland den 11. december 2020 rettede henvendelse til Sundhedsstyrelsen med henblik på afklaring af ovennævnte usikkerhed. Henvendelsen er vedlagt dette notat til orientering.

Region Midtjylland har ligeledes orienteret øvrige regioner om, at man har anmodet Sundhedsstyrelsen om en afklaring.

MTV om lavdosis-CT

Det gælder i dag, at de organspecifikke kræftpakker fra Sundhedsstyrelsen anbefaler fulddosis-CT som den primære billeddiagnostiske udredningsmetode.

Det Diagnostiske pakkeforløb, som bruges ved mistanke om alvorlig sygdom, hvor der ikke er mistanke om kræft i et bestemt organ, er under revision. Det er forventningen, at revisionen vil medføre, at dette pakkeforløb fremadrettet også vil anbefale fulddosis-CT som den primære billeddiagnostiske udredningsmetode.

Da fulddosis-CT finder flere kræfttilfælde end lavdosis-CT er det formentlig begrænset, hvilken rolle lavdosis-CT vil få i udredningen ved mistanke om alvorlig sygdom fremadrettet.

En forudsætning for udarbejdelse af en MTV er et robust og stort datagrundlag. Skal dette frembringes forudsætter det en meget stor undersøgelsespopulation.

De data, som i dag findes på brugen af lavdosis-CT, er på screeningspatienter – altså raske borgere, der ikke har symptomer på eller mistanke om sygdom. Der er (for NELSON-studiet) tale om borgere som indgik et regulært screeningsprogram med gentagne skanninger med et eller to årsmellemrum.

Region Midtjylland har tidligere opfordret Sundhedsstyrelsen til at iværksætte afklaring af området.

Det kan endvidere oplyses, at Sundhedsstyrelsen har indkaldt til sonderende møde om eventuel national screening for lungekræft. Mødet var oprindeligt planlagt til december 2020, men er på grund af den aktuelle COVID-situation udskudt til den 1. februar 2021.

Opfølgning på Hospitalsudvalget temadrøftelse den 30. november 2020

På Hospitalsudvalgets møde den 30. november 2020 var der en temadrøftelse om Sundhedsstyrelsens vejledning af 20. november 2020 vedrørende henvisning og visitation til udredning på lungeområdet.

Hospitalsudvalget efterspurgte en oversigt over de initiativer, som er sat i værk i forlængelse af "Lavadosis-sagen".

Det kan oplyses, at der arbejdes med tre initiativer, der skal belyse anvendelsen af lavdosis-CT i udredning af lungesygdom:

1. Undersøgelse af, hvordan CT-aktiviteten i Diagnostisk Center, Silkeborg har ført til at man har fundet flere tilfælde af lungekræft i tidligt stadium. Undersøgelsen forestås af RKKP (Regionernes Kliniske KvalitetsudviklingsProgram) og Diagnostisk Center.
2. Sammenligning af lavdosis-CT og højdosis-CT. Med afsæt i data fra AUH, hvor 600 patienter har fået foretaget først en lavdosis-CT skanning og få minutter efter har fået foretaget en fulddosis-CT skanning. Der vil blive undersøgt tidsforbrug og fund ved de to skanninger. Det anses som væsentligt, at få klarlagt specificitets- og sensitivitetsforskelle på de to skanningsmetoder.
3. Forslag til mulig audit vedrørende patienter, der har været henvist til røntgenundersøgelse af lunger. Forslaget til auditdesignet fremlægges for Hospitalsudvalget i februar/marts 2021.